

Informe justificatiu

Expedient	CU-2025-741	Modalitat	Contracte Privat per Adm. Pública
Unitat promotora	Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles		
Procediment	Negociat sense publicitat	Tipus	Subministraments
Objecte	Adquisició de quatre obres de Joaquim Torres-García: joguina Camión lechero, ca. 1917 - 1919, joguina Hombrecito con tres cabezas, ca. 1922, Mujer con vestido azul, ca. 1930 i dibuix preparatori Figura clàssica		

	Import base €	IVA €	Import amb IVA €
Pressupost licitació	62.000,00	0,00	62.000,00
Valor estimat	62.000,00	-	-
Termini d'execució	1 Mesos		

El senyor Joan Anton Maragall i Garriga, com a representant de l'empresa Establiments Maragall, SA, ha ofert al Departament de Cultura l'obra següent:

Objecte: Joguina
Títol: *Camión lechero*
Autor: Joaquim Torres-García
Datació: ca. 1917 - 1919
Tècnica: Fusta pintada (5 peces)
Mesures: 7 x 15 x 5,5 cm

Objecte: Joguina
Títol: *Hombrecito con tres cabezas*
Autor: Joaquim Torres-García
Datació: ca. 1922
Tècnica: Fusta pintada (5 peces)
Mesures: 13 x 7 x 3,5 cm

Objecte: Joguina
Títol: *Mujer con vestido azul*
Autor: Joaquim Torres-García
Datació: ca. 1930
Tècnica: Fusta pintada (4 peces)
Mesures: 20,5 x 7,5 x 2,7 cm

Objecte: Dibuix
Títol: *Figura clàssica*
Autor: Joaquim Torres-García
Datació: ca. 1911 - 1912
Tècnica: Llapis sobre paper
Mesures: 25 x 35 cm

Les tres joguines són de fusta pintada amb colors bàsics i estructures mòbils, geomètriques i desmuntables i corresponen a diverses etapes de la producció de Torres-García, per desvetllar la curiositat i l'esperit creatiu dels nens. Iconogràficament, representen un camió lleter (1917 – 1919), que inclouríem en la seva primera etapa catalana; un home amb tres caps intercanviables (1922), de la seva època americana amb l'empresa Aladdin Toys i, per últim, una dona amb barret (1930), corresponen a la seva estada a París.

Tot i la senzillesa d'aquests petits objectes de la vida quotidiana, sense pretensions d'excepcionalitat, aquestes obres corresponen a la mateixa raó plàstica de la seva pintura i a la mateixa investigació formal. El seu valor estreba en la seva funcionalitat pedagògica, diferenciant-se de les clàssiques nines o soldadets de plom de l'època.

Aquests dissenys van evolucionar paral·lelament a la seva pintura, primer a Barcelona, de 1917 a 1920, amb joguets en la línia de l'estètica noucentista, alguns dels quals evolucionaren després vers el constructivisme, amb solucions a partir d'exercicis dels mètodes Montessori i Decroly; alguns d'aquests joguets, els va desenvolupar junt amb la seva esposa, la pintora catalana Manolita Piña, i van ser comercialitzats per la Sociedad del Juguete Desmontable que va fer amb Francesc Ramblà. Posteriorment, durant la seva etapa a Nova York, de 1920 a 1922, dissenyà figures (*Funny People*) a partir de personatges pintorescos de la ciutat. Entre el 1922 i el 1924, s'instal·là a Itàlia (Gènova, Fiesole i Livorno) i intentà que el disseny de joguines adquirís un nivell industrial, que es concretà en la fundació de l'empresa Aladdin Toys (1924), en la qual participà el català Joan Agell, tot i que la fabricació de joguines a escala mundial no va reeixir. En la seva etapa parisenca, de 1926 a 1932, dissenya joguets més geomètrics amb la seva esposa, Manolita Piña (amb qui havia col·laborat des dels inicis) i els fills grans, Olímpia i August, que pintaven a mà i que oferia

als grans magatzems de París com ara Printemps o les Galeries Lafayette. El 1924 crea a Nova York la seva pròpia empresa de joguets i comença la producció a gran escala sota la marca Aladdin Toys.

Pel que fa al dibuix es tracta del dibuix preparatori amb quadrícula d'un vitrall que no es va arribar a confeccionar. Representa la figura de Raimon de Penyafort. El podem identificar a través de l'únic dibuix preparatori conegut relacionat amb aquest projecte.

El disseny dels vitralls de la Sala del Consell i la seva elaboració a través de la tècnica de la tricromia, apresada de Gaudí, va ser el primer treball de Torres-Garcia al Palau de la Generalitat (1911). Només va arribar a confeccionar i muntar un vitrall amb les figures de Pere IV, Roger de Llúria i Lluís Vives (desaparegut l'any 1917), del qual no ens ha arribat cap fotografia i no sembla que se n'hagi conservat tampoc cap dibuix.

L'artista tot i haver nascut a Montevideo, el naixement artístic de Joaquín Torres García (Uruguay 1874-1949) va transcórrer a Barcelona, on va iniciar-se en les arts gràfiques, la pintura mural, la teoria artística, la pedagogia i el disseny de joguines. Influït pel noucentisme, Torres García va creure en la importància de la didàctica de l'art en el desenvolupament de la personalitat infantil. Es va relacionar amb els pedagogs Alexandre Galí, Pau Vila, Joan Palau Vera o Manuel Ainaud i va posar en pràctica els mètodes de Maria Montessori i Friedrich Fröbel com a professor en el col·legi Mont d'Or de Barcelona i Terrassa.

Les joguines són obres molt valorades des d'un punt de vista econòmic i ben documentades

Per aquestes raons, considerem que son peces rellevants i representatives de la producció de joguines de Torres-García i completarien les col·leccions del Museu Nacional d'Art de Catalunya. El Museu conserva dotze pintures de Torres García, però no té cap joguina d'aquesta figura cabdal de l'avantguarda internacional i creador de l'Universalisme constructiu. Una disciplina artística, així mateix, que va seduir, igualment, als artistes de la Bauhaus, Alexander Calder o els futuristes italians entre d'altres.

Quant el dibuix, l'interès testimonial és més que evident com part de la història i els dissenys dels vitralls de la Sala del Consell Palau de la Generalitat.

En data 13 de març de 2025 el Ple de la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Cultural de Catalunya informa favorablement l'adquisició quatre obres de Joaquim Torres-García:

- joguina Camión lechero, ca. 1917 - 1919,
- joguina Hombrecito con tres cabezas, ca. 1922,
- Mujer con vestido azul, ca. 1930 i
- dibuix preparatori Figura clàssica,

datat el 1912, del pintor Joaquín Torres García i considera acceptable l'import de l'adquisició.

La destinació més indicada per la custòdia i difusió de les joguines és el Museu Nacional d'Art de Catalunya, i pel dibuix el Palau de la Generalitat de Catalunya.

Pels motius exposats es proposa l'adquisició de quatre obres de Joaquim Torres-García: joguina Camión lechero, ca. 1917 - 1919, joguina Hombrecito con tres cabezas, ca. 1922, Mujer con vestido azul, ca. 1930 i dibuix preparatori Figura clàssica, ofert **per Establiments Maragall (Sala Parés) amb NIF A08022303**, per un import total de 62.000,00€ (IVA inclòs REBU).

Anualitats	Import base €	IVA €	Centre gestor	Partida pressupostària
2025	62.000,00	0,00	CU13	D/670000200/4430/0000

Vist i plau

Jordi Domeque i Arayo
Cap del Servei de Gestió

Joaquim Borràs Gómez
Director General del Patrimoni Cultural